

Організовуємо літні прогулянки з дітьми

Улітку прогулянки — це основна форма роботи з дітьми в дитячому садку. Адже більшу частину дня вони перебувають на повітрі. І головне завдання вихователя — зробити прогулянки різноманітними та цікавими. Розкажіть вихователям, які прогулянки організовувати в літній період та як зробити їх безпечними й корисними.

Яких вимог дотримувати

Основну частину часу в теплий період року діти проводять на вулиці. Свіже повітря, пізнавальна та фізична активність на прогулянках зміцнюють і загартовують дитячий організм, сприяють усебічному розвитку дошкільників. Тому за сприятливих погодних умов виходьте з дітьми на прогулянку одразу після сніданку.

Тривалість щоденних прогулянок становить **не менше чотирьох годин**. Це, зокрема:

- прогулянка під час ранкового прийому;
- денна прогулянка;
- вечірня прогулянка.

Види та зміст прогулянок мають відповідати віку дітей і рівню їхнього розвитку. Особливу увагу звертайте на чистоту ігрових майданчиків, стан піску в пісочниці, фізкультурне обладнання, спортивний інвентар, атрибути для рухливих і сюжетно-рольових ігор, іграшки тощо. Їх потрібно перевіряти перед кожною прогулянкою.

Дотримуйте запобіжних заходів під час прогулянок, не допускайте перегріву та перевтоми дітей, стежте за дотриманням питного режиму. А також, щоб у всіх вихованців були головні убори в сонячну погоду.

Які види прогулянок організовувати

Головне завдання педагогів під час літніх прогулянок — допомогти дітям зняти напругу після статичних занять та інтелектуального навантаження, а також створити умови для їхнього оздоровлення та розвитку. Під час прогулянки вихователь має забезпечити дітям активну, змістовну, різноманітну й цікаву діяльність. Для того щоб кожен літній день був насичений цікавими подіями, поряд з традиційними прогулянками організовуйте тематичні.

Під час **традиційної літньої прогулянки** діти спостерігають за явищами й об'єктами природи, грають у різні ігри, працюють на городі тощо. Також під час таких прогулянок вихователі організовують різні види самостійної діяльності дошкільників: художньої, ігрової,

дослідницько-експериментальної тощо. При цьому важливо чергувати спокійну та рухову діяльність, щоб гармонійно розподіляти фізичне навантаження протягом прогулянки.

Тематичні прогулянки педагоги організують за принципом доміантного виду дитячої діяльності або продовжують тему дня в освітньому процесі. Зазвичай це пізнавальні прогулянки по території дитячого садка та за його межами, прогулянки-екскурсії або туристичні походи.

Для того щоб урізноманітнити діяльність дітей улітку, крім екскурсій та походів, організуйте інші види тематичних прогулянок:

- прогулянку-розвагу;
- прогулянку-дослідження;
- спортивну прогулянку.

Кожна прогулянка має свої цілі, відрізняється формою організації та містить різні **види дитячої діяльності**, один з яких основний.

Прогулянка-розвага

Основна мета прогулянки-розваги — створити позитивний емоційний фон, дати дітям змогу розважитися, задовольнити їхні потреби в руховій активності тощо. Зміст таких прогулянок різноманітний і залежить від тематичної спрямованості. Наприклад, це може бути день бантиків, зеленого кольору, стрибків на одній нозі тощо.

Прогулянки-розваги зазвичай наповнюють різними іграми, конкурсами, сюрпризними моментами тощо. Щоб зацікавити дітей, ведучий такої прогулянки може бути в образі казкового персонажа, якого діти добре знають.

Не перетворюйте прогулянку-розвагу на регламентований захід, при підготовці до якого потрібно заучувати з дітьми вірші та пісні, проводити репетиції тощо. Прогулянка-розвага має бути сюрпризом для дітей.

Прогулянка-дослідження

Основа прогулянки-дослідження — дослідницько-експериментальна діяльність дітей. Під час таких прогулянок діти навчаються самостійно ставити нові цілі, організовувати пошукову діяльність, виявляти активність та ініціативу тощо.

Розпочніть таку прогулянку з нескладного досліду або проблемної ситуації, які спонукатимуть дітей виявляти суперечності, висловлювати

припущення та пропонувати способи розв'язання проблеми. Відтак організуйте діяльність дітей так, щоб вони мали змогу самостійно знайти відповідь на поставлене запитання чи розв'язати проблемну ситуацію.

На початку прогулянки зверніть увагу старших дошкільників на кору дерев і запропонуйте порівняти кору на двох деревах. Відтак поцікавтеся, яке дерево, на думку дітей, має кору з найглибшими тріщинками. Попросіть дітей висловити припущення, як це можна перевірити. Протягом прогулянки разом з дітьми огляньте дерева на майданчику та виміряйте глибину тріщин. Відтак підбийте підсумки.

Основою прогулянки-дослідження може стати й соціальна або морально-етична складова. Приміром, запропонуйте дітям під час прогулянки провести опитування та визначити, яке ім'я найбільш поширене серед вихованців дитячого садка.

Спортивна прогулянка

Мета спортивних прогулянок — зміцнювати здоров'я дошкільників, сприяти їхньому фізичному розвитку та запобігати гіподинамії. Спортивні прогулянки не мають чіткої структури, на відміну від спортивного свята або розваги. Вони зазвичай наповнені спортивними іграми, які діти обирають відповідно до власних уподобань. Під час спортивних прогулянок слід розвивати фізичні якості дошкільників, формувати в них інтерес до занять спортом. При цьому спортивна прогулянка не може бути насичена лише руховою діяльністю. Додавайте до її змісту пізнавальні завдання спортивної спрямованості.

Регулюйте рівень навантаження під час спортивних прогулянок відповідно до погодних умов і рівня фізичної підготовленості дітей. Стежте, щоб діти не перевтомлювалися та не перегрівалися.

Як планувати

Чергуйте в плані традиційні й тематичні прогулянки. Традиційні прогулянки мають займати більшу частину часу в роботі з дітьми. Запропонуйте вихователям у тематичному плані на місяць позначити, які прогулянки будуть тематичними, а які — традиційними. Перед тим обговоріть, яку кількість тематичних прогулянок слід організовувати в кожній віковій групі протягом тижня. Їх має бути не більше двох, щоб не перевантажувати дітей. Відтак визначте, як чергуватимуться тематичні прогулянки впродовж місяця. Наприклад, на першому тижні місяця — прогулянка-розвага, на другому — прогулянка-дослідження,

на третьому — спортивна прогулянка, на четвертому — прогулянка-екскурсія тощо.

Уникайте жорсткого графіка тематичних прогулянок. Надавайте педагогам змогу самостійно визначати тему, зміст і час проведення тематичної прогулянки.

Для того щоб прогулянки були різноманітними, вихователі мають щодня планувати їх зміст, зокрема освітню складову та самостійну діяльність дошкільників. Під час планування прогулянок вихователі мають враховувати різні чинники: погодні умови, вік дітей, їхні пізнавальні інтереси, наявний у них руховий досвід, наявність необхідного матеріалу, тематику та форму попередньої освітньої діяльності тощо. Не можна проводити, наприклад, щотижня прогулянки-розваги. Вони потребують ретельної підготовки. Натомість, якщо вихователь проводитиме щодня спортивні прогулянки, це призведе до того, що в дітей зникне інтерес до спортивних ігор.

Отже, творчий підхід до підготовки й проведення повсякденної прогулянки перетворює її на яскраву подію дня, позитивно впливає на емоційний добробут і розвиток дітей. А вихователь упевнюється у своїх професійних здібностях і отримує задоволення від належно виконаної справи.

Світлана Бадер

завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», д-р пед. наук, доцент, м. Старобільськ, Луганська обл.